

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 96

číslo: 29

17. července 2016

Cena: 8 Kč

UPLYNE 70 LET OD VZNIKU HUSOVA SBORU ČČSH V HODONÍNĚ

21. července t. r. uplyne 70 let od prvních bohoslužeb v tehdy ještě sotva rozestavěném Husově sboru naší církve v Hodoníně. Odvážný projekt inženýra M. Kouřila a architekta F. Kubelky, který počítal s výstavbou rozsáhlého funkcionalistického komplexu farní budovy a kostela pro 300 věřících, se především v důsledku neblahých politických událostí v únoru 1948 nakonec uskutečnil jen z jedné třetiny – navzdory tomu, že stavba již byla povolena a finanční prostředky na její realizaci i vhodný pozemek měla místní náboženská obec, existující v té době již přes 20 let, opatřeny. K bohoslužbám se tedy věřící scházeli a scházejí v liturgické síni uvnitř fary. Náš sbor byl dlouholetým hlavním působištěm významné postavy církve – bratra faráře Vlastimila Drtiny, jistou dobu u nás sloužil také bratr farář Alexej Novosad,

hlavní iniciátor stavby sboru ČČSH v blízkých Hovoranech – tedy stavby, jejíž dokončení právě v době největších represí vůči církvím v padesátých letech minulého století považují mnozí za hotový zázrak.

V současné době se schází ve sboru společenství velmi pestré – ač zatím nepatříme k početně nejsilnějším obcím. Již jedenáctým rokem u nás slouží bratr farář a nyní brněnský biskup Juraj Jordán Dovala. Za dobu jeho působení se podařilo postupně realizovat i určitá specifika – charakterizovaná především pravidelným konáním alternativních bohoslužeb a všestrannou podporou nezávislé nekomerční kultury. Nedílnou součástí obce se stalo Kreativní centrum Getsemany – líheň talentů v oblasti hudby, výtvarných a performativních umění s duchovním zaměřením, která může svými výsledky v budoucnu významněji ovlivnit dění i v širším kontextu.

Každoročně na počátku května pořádáme týdenní festival SoulFly, prezentující především vlastní tvorbu, vzniklou v centru. Rodinná a tvůrčí atmosféra je pro mnoho lidí všech věkových kategorií atraktivní a dodává nám velkou chuť do práce na této vinici Páně. A rovněž je velkou nadějí do budoucna i pro náš sbor. Prosíme tedy Hospodina o požehnání a vás, sestry a bratři, o modlitbu.

Petr Vaculovič, pastorační asistent a předseda rst

Orientální církve V.

Autonomní starobylé východní církve vznikly z christologických sporů 5.–7. století. Mají odlišné liturgické a teologické tradice, ale shodují se v odmítnutí christologického učení chalkedonského koncilu o dvojí přirozenosti v osobě Krista. Dnes se uznává, že spor vznikl kvůli rozdílným formulacím, a ne kvůli podstatě víry v Krista. Řada z nich je v poslední době ohrožena válečnými konflikty, některým aktuálně hrozí po mnoha staletích nelehké existence zánik. Uvádíme na pokračování jejich stručný přehled z pera br. Ivana Jirovského. Zsvěcený úvod do spirituality orientálních křesťanů publikoval br. Jirovský v teologické revuii Plzeňské diecéze ČČSH Preface 1/2016. Aktuální i starší čísla Preface najdete na webu plzeňské diecéze: www.plzenskadiieceze-csch.cz.

SYRSKÁ ORTODOXNÍ CÍRKEV

Vznik syrské církve lze vysledovat až k prvokřesťanské komunitě v Antiochii, která je vzpomínána v knize Skutků apoštolských. Antiochie se stala jedním z největších center křesťanství v prvních stoletích. Chalkedonský sněm roku 451 však vyvolal rozdělení komunity. Koncilní učení bylo byzantskou císařskou správou prosazeno ve městech, zatímco na venkově bylo většinou odmítnuto. V 6. století edeský biskup Jakob Baradaj vysvětlil mnoho biskupů a kněží, kteří odmítali Chalkedon. Tím položil základ samostatné církevní organizaci. Proto tato církev vešla ve známost jako „jakobitská“. Má svou vlastní antiochijskou liturgii, vlastní tradice a používá syrštinu. Vzniklo i několik komunit mimo Byzanc v Persii.

Když Sýrii dobyli Arabové, skončila etapa potlačování ze strany Byzance a vytvořily se podmínky pro další rozkvět Syrské církve. Ve středověku nastalo velké oživení syrské vzdělanosti. Syrská komunita disponovala teologickými a filosofickými školami. Na vrcholu měla tato církev dvacet metropolitních stolců a 103 eparchií sahajících až daleko na východ do Afghánistánu.

Z této doby existují rovněž doklady o syrských ortodoxních komunitách bez biskupských struktur až z Turkestánu a Sin-t'iangu. Mongolská invaze za Tamerlána koncem 14. století, při které byla většina syrských chrámů a monastýrů zničena, znamenala začátek úpadku. Církev utrpěla těžké ztráty během první světové války i po ní, a to v důsledku perzekucí a masakrů ve východním Turecku.

Při tradiční bohoslužbě v Betlémské kapli jsme vzpomněli 601. výročí mučednické smrti M. J. Husa. Bohoslužbu vedl patriarcha Církve československé husitské br. ThDr. Tomáš Butta spolu s plzeňským biskupem br. ThDr. Filipem Štojdlem a ses. farářkou Mgr. Libuší Roytovou. Bratislavský biskup br. ThDr. Jan Hradil v kázání zařadil osobnost a úděl Mistra Jana i Jeronýma Pražského do kontextu celé řady prorockých postav, židovských i křesťanských, které, aby dostály svému svědomí a Boží výzvě, poukazovaly na palčivé problémy a nedostatky své doby. Skončily ovšem tak, že byly umlčeny. Důvody kritiky byly v různých dobách různé – ať již šlo o svatokupectví či korupci. Základní otázka i odpověď na ni je pak stále stejná: Je-li umlčována Boží pravda, má se změnit pravda nebo církevní řád? Letošní slavnost navštívila i řada hostů z ekumenického a univerzitního prostředí včetně prorektora Karlovy univerzity prof. Jana Royta, děkanky naší Husitské teologické fakulty UK doc. Kamily Veverkové, synodního seniora evangelické církve Daniela Ženatého a kardinála Miloslava Vlka. Bohoslužby se zúčastnil i ministr kultury Daniel Herman, jenž dal Mistra Jana a jeho postoj za příklad především těm, kdo působí ve veřejné službě.

Přednášky pro veřejnost na Husitské teologické fakultě

Projdete-li upravenou kvetoucí zahradou, kde se nad hlavami přichozích sklání vysoké břízy, objevíte jednu z teologických fakult Univerzity Karlovy v Praze. Husitská teologická fakulta, ačkoliv sídlí mimo rušné centrum města, nabízí zajímavé vzdělávací programy všem zájemcům dychtícím rozšířit si obzory.

V září zde započne již pátý ročník úspěšných přednášek pro veřejnost „Večerní akademie religionistiky“. Během uplynulých čtyř let se zde posluchači mohli seznámit mimo jiné s křesťanskou mystikou, staroegyptským náboženstvím, původní keltskou spiritualitou či s novopohanským hnutím. V následujícím akademickém roce jsou již připravena témata alternativní spiri-

tuality a náboženských paralel ve fantasy literatuře a ve virtuální realitě. Jeden z kurzů bude věnován také zajímavým hostům, kteří vždy jednou za čtrnáct dní pojednají o vybrané náboženské menšině Blízkého východu. Jedinečností těchto přednášek je i rozdílné spektrum posluchačů všech věkových kategorií, odlišných profesních a životních směrů a nejrůznějších vyznání. Ti všichni však mají jedno společné. Touhu se srozumitelným způsobem seznámit se základy a specifiky světových náboženství, která pohánějí současné dění, či vládla dávno zapomenutým světům. Tomu je přizpůsoben i výklad předních českých odborníků na

Pokračování na str. 3

Letošní Pout' na Sázavě se konala 25. 6. a byla věnována 600. výročí Jeronýma Pražského a 700. výročí Karla IV. Doprovázelo ji biblické motto a soutěž: „**Moudrost má větší cenu než perly!**“ Celodenní pro-

Sázava 2016

gram byl tradičně zahájen ve Sboru opata Prokopa, odkud šla krátká pouť do Sázavského kláštera, kde byla pod širým nebem sloužena bohoslužba, vedená br. pražským biskupem D. Tonzarem a br. plzeňským biskupem F. Štojdlem. Následovalo kněžské svěcení ses. Kristýny Řihové a agapální hostina. Po celý den děti malovaly soutěžní obrázky o ceny na jeronýmovská a karlovská témata a účastnily se zážitkového a edukačního programu. Účastníky pouti čekal pestrý hudební, divadelní a taneční program. Vystoupilo duo Jitka Malczykova a Vojtěch Jindra v nezvyklém spojení houslí a kytary v rytmech irské hudby – ve vlastních

improvizacích. Zhlédnout jsme mohli i First Smile Glee Brno s muzikálovým Jesus Christ Superstar, taneční program skupiny Gitanne z nízkoprahového klubu Husita a Berušku Band. Divadelní interaktivní hru nejen pro děti přijel sehrát Víta Marčík jr. Zlatým hřebem programu bylo vystoupení Jiřího Pavlice se souborem Hradišťan. Závěr pouti patřil tradičně společné modlitbě v kryptě klášterního kostela sv. Prokopa. **red**

To know him - to love him

Zpěvník Církve československé husitské obsahuje dvě písně od stejného hudebního tvůrce: George Frederic Root je autorem nápěvů písní č. 29 - *Slyš, Pán Ježíš tebe volá* (a v tomto případě i textu písně) a č. 283 - *Pojď k Spasiteli. Stojí za to se blíže seznámit s touto význačnou uměleckou osobností. G. F. Root se narodil v r. 1820 v Sheffieldu v americkém státě Massachusetts a zemřel v r. 1895 na Bailey Islandu ve státě Maine. Jeho písně i slova zaznívají dodnes v amerických kostelech, ale zazněly také ve válce Severu proti Jihu v letech 1861 - 1865. Jeho rodné jméno George Frederick bylo převzato od o století staršího barokního skladatele Georga Friedricha Händela. Root odešel*

v 18 letech z rodného sheffieldského hospodářství do Bostonu s příčnou flétnou v ruce, aby vstoupil do tamního orchestru. Krom toho hrál na varhany v různých kostelech. Roku 1845 přesídlil do New Yorku, kde vyučoval na institutu pro nevidomé. Zde se seznámil s nevidomou Fanny Crosbyovou, známou americkou misionářkou, básničkou a skladatelkou, která měla podobný umělecký smysl a projev. Oba začali spolupracovat a vytvořili tehdy asi 60 populárních písní. Root později začal používat

ještě jeden pseudonym - Wurzel (německy kořen; root znamená kořen v angličtině). Rootovými vzory byli mj. i švýcarský intelektuál, lingvista a politik Johann Heinrich Pestalozzi a švédský vizionář a filosof Emanuel Swedenborg. Root získal doktorát z hudební vědy, působil také jako hudební pedagog v Bostonu a hudební nakladatel. Když vypukla válka Severu proti Jihu, zrodila se Rootova vojenská píseň *Battle Cry of Freedom* (V boji voláme po svobodě). Stala se tak populární, že ji, samozřejmě s odlišným textem, nakonec zpívaly obě bojující strany. Dr. Root je autorem asi sedmdesáti pěti knih, téměř dvou set písňových listů a mnoha populárních gospelů. Byl mužem neposkvrněné integrity a vysokého křesťanského charakteru. To know him was to love him - znát ho znamenalo mít ho rád. Root zaujímá jedno z předních míst v americké hudební historii - a není divu, že si jeho písně našly cestu až k nám do „zámoří“, do zpěvníků a sborů naší církve. Jan Krejčí a redakce Foto: Library of Congress

Z kazatelského plánu

Devátá neděle po sv. Duchu

Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře? Ten, kdo žije bezúhonně, ten, kdo jedná spravedlivě, ten, kdo ze srdce zasílá pravdu.

ŽALM 15,1,2

První čtení: Genesis 18,1-10a

Tužby pro dobu po Duchu svatém (II):

2. Abychom širokou cestu hříchu opustili a na úzkou cestu života v Kristu vstoupili, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom okolnímu světu v nouzi a mravní bídě duchovně i hmotně pomáhali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, nauč nás vážit si tvého milosrdenství, které nám na každý den projevuješ, a pomoz nám usilovat o to, co je ve shodě s tvou vůlí! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Koloským 1,15-28

Evangelium: Lukáš 10,38-42

Verše k obětování: Žalm 54,8-9a

Verš k požehnání: Lukáš 8,15

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, když nás posilňuješ svým slovem a svátostmi, dej, aby celý náš život byl obětí, jejíž vůně je tobě příjemná! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 86, 89, 110, 183, 192, 290, 296, 308

Jehudim mešichim v Izraeli IV.

Dokončení z minulého čísla

Židovská národnost a náboženství se od sebe nedají tak snadno odtrhnout, jak to dělá český pravopis. Hospodin povolal izraelský lid jako národ na rozdíl od křesťanů, kteří jsou povoláni jednotlivě ze všech národů. Právo přistěhovat se do Izraele má každý Žid nebo potomek židovských předků, pokud nepřestoupil na jiné náboženství. To působí mesiánským židům, kteří se chtějí přistěhovat, těžkosti.

To, že židovství a křesťanství vedle sebe existují jako dvě odlišná náboženství, vzbuzuje dojem, jako by Mojžíš a Ježíš neměli nic společného, jako by nebyli součástí stejného dějinného spásného působení Božího. Jako by Ješua nebyl Židem, jako kdyby existoval nějaký křesťanský

Spasitel odtržený od svého lidu a od Božího plánu s Izraelem. Když člověk mezi Židy žije, začne víc a víc pociťovat, jak se křesťanství odcizilo svým kořenům a svému prapůvodu a jak je smutné, že se chovalo k Židům nepřátelsky.

Většina ortodoxních židů vlastně mesiánské židy nezná a neví, že jsou tu dnes Izraelci, Židé, kteří věří v Ježíše jako svého Mesiáše a nepřevzali křesťanskou náboženskou kulturu. Protože byli opětovně napadáni v časopise antimisijské ligy *Jad l-achim*, rozhodli se na internetu zveřejnit odpovědi na obvinění vůči nim vyslovená, jako to, že třeba vůbec nejsou Židé. Vysvětlují, že nijak neztrácí svou identitu tím, že uvěřili v židovského Mesiáše Ješua. On sám byl obřezán, vyplacen jako

prvorozený syn, dodržoval sobotu a slavil biblické svátky. Oproti svým ortodoxním soukmenovcům tedy mesiánské židy vyjadřují, že je možné být neboli zůstat Židem a věřit, že Ježíš je zaslíbený Mesiáš, jak tomu bylo u prvních věřících vůbec. Jejich víra neznámená přestup na jiné náboženství.

Tak máme poprvé po téměř dvou tisících letech zase Židy žijící v zemi Izrael, kteří věří v Ježíše Krista jako svého Spasitele a žijí v rámci své židovské kultury, kterou je charakterizován stát Izrael.

Řekla bych, že mesiánské židy i křesťané mají v tomto světě společný úkol: žít životem, který demonstruje světu živého Mesiáše Ješua, který je světlem pro pohany a slávou Božího lidu Izraele (Simeon L 2,31-32).

© Krista Gerloffová,
www.wilberforce.cz

Příčinou všeho zla na zemi je: To je moje!

Pyrrhos, epirský král ve 3. století našeho letopočtu, se proslavil svými válkami proti Římanům. Dobil však vítězství s takovými ztrátami, že zvolal: „Ještě jedno takové vítězství a jsem ztracen!“ Odtud pochází výraz: „Pyrrhovo vítězství“ jako označení úspěchu, získaného příliš drazce. Pyrrhos hledal častou radu u filozofa Cinea. Moudrý muž se ho jednoho dne zeptal, co očekává od všech těchto válek proti Římanům. „Doufám, že dobudu celé Itálie,“ řekl král. „A potom?“ „Dobudeme Kartágo a Afriku, potom se vrátíme směrem k Řecku a Makedonii a potom ještě proti jiným zemím.“ „A co budeš dělat, až dobudete celý svět?“ „Budeme žít v míru.“ „Ó králi,“ odpověděl na to filosof, „a proč mírem nezačneš?“ Mír mezi národy byl vždy velkým cílem a velkou vidinou lidstva. Cesta od války k míru je cesta od pýchy k pokoře, od povýšenosti k toleranci, od nepřátelství k odpuštění a smíření, ale hlavně od sebelásky k pravé lásce. Jste-li upřímní, dáte mi za pravdu, že je to jeden z nejbolestivějších procesů na světě. Anthony de Mello správně píše: Jedinou příčinou všeho zla na zemi je: „To je moje!“

-czka (Z knihy *Přijměte to, co život dává*)

Nad Písmem

Kdo koho vlastně hostí?

L 10,38-42

Ale Marta měla plno práce, aby ho obsloužila. (L 10,40a)

Sestry a bratři, je jedno přísloví, které říká: „Host do domu, Bůh do domu.“ Ještě více než u nás to platí tam, kde se odehrávají evangelijní příběhy. Pohostinnost v Palestině a obecně na východě je něco naprosto jiného než u nás. Slyšel jsem vyprávět o přijetí v poušti u beduinů. Byla to veliká, těžko zvládnutelná hostina. Pohostinnost v Ježíšově době hrála jinou roli než dnes, když máme všelijaké dopravní prostředky a všude jsou hotely a obchody.

V dnešním evangelijním příběhu také slyšíme o přijetí hosta. Pán Ježíš přichází do vesnice. Tam jej přijala žena jménem Marta. Ta měla sestru Marii. Marie si sedla Ježíšovi k nohám a naslouchala mu. Sednout si k nohám a naslouchat – to není jen popis toho, jak to vnějšně vypadalo, když spolu seděli. Sedět někomu u nohou a naslouchat, to je popis toho, že někdo je něčí učedník. Ježíš udělal v té době neslýchanou věc. On jako rabín vyučoval ženu. Rabini tehdy vyučovali pouze muže.

Zatímco Marie naslouchá, Marta kmitá po domě, aby se o hosta náležitě postarala. Až to nakonec nevydržela a Ježíše požádala, aby Marii poslal, aby jí pomohla. Ježíš jí odpověděl, aby si nedělala tolik starostí. Marie si vybrala, oč nepřijde. Jak tomu rozumět? Jak už jsem o tom psal na počátku, postarat se o hosta, to byla v té době svatá povinnost. Marta se snažila, protože si asi říkala – „Jak by to vypadalo, kdyby přijetí nebylo, jak se říká, „na úrovni.“ Co by si pomyslel Ježíš, co by si pomysleli sousedé a známí. Je pochopitelné, že by jí měla sestra přijít pomoci. Jenže Ježíš

není jen tak obyčejný host. V něm se nám zjevuje Bůh. Jak to píše apoštol Pavel v dnešním čtení z Listu Koloským – on je obraz Boží, plnost sama se rozhodla v něm přebývat. On přišel, aby se za nás vydal. On nás chce naučit, jak žít, jak zachránit svůj život z nesmyslnosti. Proto je potřeba mu naslouchat. Být jeho učedníkem tak jako Marie, i když to může být tak jako v jejím případě naprosto neobvyklé. Postarat se o hosta, jak náleží, je určitě v pořádku. Je však vyčerpávající, ubíjející snažit se dostat nárokům svého okolí, lidí kolem nás, zvykům a konvencím. A to se stalo Martě. Proto jí Ježíš laskavě a chápatě sděluje, aby se netrápila tím, jestli Ježíšovi připraví přijetí podle všech svých představ a tehdejších zvyků. On jí přináší něco, co jí má ukázat, co je opravdu důležité. A tak je pro ni lepší naslouchat.

A tak je tomu někdy i s námi. Lidé se snaží být na úrovni v očích lidí kolem sebe, splnit různá očekávání, dosáhnout určité úrovně. Zbude ale potom čas na to, aby se skutečně spolu setkali? Jeden druhému naslouchali? Byli prostě spolu? Když přijdu na návštěvu, říkám lidem – nic nechystejte. Já jsem si s vámi přišel popovídat a ne se u vás najist. Někdy se snažíme něčeho dosáhnout, pracujeme až do úmru. A věci se třeba stejně nepodaří, lidé, kterým jsme se snažili zavděčit, nás stejně nepřijmou, neocení. Někdy i v církvi je vidět u některých lidí horečnou aktivitu. Jako by si chtěli něco zasloužit, potvrdit si, že oni jsou ti správní. Jak často jsem

byl svědkem překotné aktivity, která ale nikam nevedla. Znáám kolegu, který pořád něco dělá, pracuje, kdykoli ho vidím, je velice unavený. Ale jeho kázání jsou stále stejná, mluví o stále stejných věcech, lidech, problémech, křivdách. Ano, máme pracovat, kdo nepracuje, ať nejí, je psáno. Ovšem Bůh k nám přichází, aby byl hostem v našich životech. A netouží po našich skutečích, službách, zbožnosti. On chce nás, takové, jací jsme, upřímné. Netouží po naší konvenční pohostinnosti. Vždyť nás zná více než my sami sebe. Chce, abychom mu přinesli svá břemena, problémy, starosti. Potom nás může naučit v tom všem žít. A k tomu, aby nás učil, je potřeba ztišení, modlitby, pozornosti. Máme být tou úrodnou půdou z podobnosti a rozsévající, kde zaseté símě slova může vzéjít.

Snažíme se pracovat, horečně od rána až do večera. Ničíme sami sebe, svoje vztahy, zdraví, abychom někým či něčím byli. Jestli by nebylo lepší napřed skrze modlitbu ztišení zjistit, kdo jsem – Boží dítě, někdo, kdo je milován a prožívá zázrak jménem život, který je nám z milosti darován. To je začátek. Není lehké toto vědomí si uchovat. Boha a velikost jeho lásky a milosti lze do konce života nově poznávat. On sám se nám chce dávat, sám nechce se nechat hostit. Na základě toho, co tak zjistíme a prožijeme, je možno konat. Konat ve svobodě a radostné věčnosti. Ve svobodě a radostné věčnosti můžeme svým bližním dobře sloužit. Marek Ryšánek

Pane Bože, prosíme tě, abychom se nechávali tebou samým obdarovávat, otevírat ti svá srdce i mysl. Už nás rozeznávat, co je důležité a co je jen přítěží. Amen.

Přednášky pro veřejnost na HTF UK

Pokračování ze strany 1

zvolená témata, který je vystaven na vědeckých poznátcích a předáván poutavým způsobem.

Novinkou, která zaujme především zájemce o přednášky s křesťanskou tematikou, je „Večerní akademie teologie“, jež rozšiřuje základní religionistické kurzy. Tady se mohou posluchači těšit na roli biblických textů v rané církvi, výpověď o Bohu v knize apokalyptického proroka Daniela a postavy a události hýbající světem Nového zákona. Zajímavé téma nabídnou i přednášky osvětující vývoj dialogu mezi náboženstvím a přírodními

vědami, které bude zajišťovat doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D., z ČČSH. Každý, koho široká paleta nabízených okruhů oslovila, je vítán na jednotlivých přednáškách či po zaslání přihlášky v celém přednáškovém cyklu, na jehož konci čeká na každého přihlášeného účastníka osvědčení o absolvování kurzů celoživotního vzdělávání na Univerzitě Karlově.

Kontakt: religionistika@htf.cuni.cz
Program přednášek:

www.htf.cuni.cz/VAR

Facebook:

www.facebook.com/religionistika

Příběh z ráje aneb o původu a údělu člověka

Rajský příběh je jedním z nejstarších příběhů starověkého Předního východu. Nacházíme v něm adamovský mýtus, přesněji řečeno mýtus o původu a významu člověka ve stvoření. Na pozadí se nám tak rýsuje prastará sumerská či akkadská látka, případně západosemitské mýty, jež jedinečným způsobem krystalizují v biblické tradici.

V Hebrejské bibli pak hovoříme zejména o několika stěžejních textech, které příběh o rajském člověku rozvádějí, byť každý z nich trochu jinak. Na prvním místě připomeňme Genesis (Gn 2-3). Adam se předsta-

vuje jako *iš we iša* (muž a žena). Toto je celistvá reprezentace lidského rodu, na kterou doráží božská či spíš polobožská postava *nachaš* (HAD). Podoba dorážejícího a svádějícího hada má však kořeny v kenaanské tradici. Co má do činění s člověkem a vůbec s lidským pokolením? Jeden z dešifrovacích kódů nám nabízí ugaritské mýtické texty. V několika z nich se objevuje Choron, hadí božstvo s ambivalentním charakterem. Choron se představuje v pozici rebelujícího božstva, jehož období najdeme ve foinické, egyptské, hebrejské i řecké literatuře.

Místem jeho zvýšené působnosti je syrská poušť a dá se říci, že mu některé texty připisují zodpovědnost za vulkanické procesy. Biblický text sděluje, že *iš we iša* si mají podmaňovat vše živé a panovat nad ním (Gn 1,28). Orožený had „Cerastes“ je však poněkud zvláštní stvoření. I v biblické tradici se ocitá na pomezí mezi božským a lidským. Je nadán mimořádnou vychytralostí, ví mnohé a s informacemi dovede účelově nakládat, ve svůj prospěch. Bouří se vůči Stvořiteli a patrně mu závidí jeho láskyplný zájem o člověka. „Proměňuje“ vnímání stromu smrti - protikladu stromu života – na strom poznání dobrého a zlého, přičemž poznávací aspekt mimořádně posiluje. V ugaritské ikonografii již z období 2000 let př. n. l. se navíc odhaluje Choronova astrální stránka, a i díky této tradici se později prezentuje jako Hilal či pozdější turecký Aldebaran. Ve své astrální úloze představuje dominantní symbol noční oblohy. Jeho obvyklým epitetem je Iblis, pozdější pojmenování ďábla v islámské tradici. Dále je zmiňován jeho vztah ke kolektivní božské reprezentaci Kušaratu, patronkyním dobrého porodu a mateřství. Takto nepřímě je vyjádřen i vztah k Evě, která je v Bibli označována za matku všech živých. Tušíme, že ve jménu nese proměnu mateřské bohyně Kubaby, pozdější Kybele. Choron má tedy prostředky, kterými umí Evu ovlivnit. „Chava em“, matka Chava/Živa, nese rysy mateřské

bohyně, proto je pro hada – zemské božstvo – tak dostupná. Pozor, Chava též znamená zmije.

Pozemská stránka Choronovy identity je velmi výrazná, neboť je v několika mýticko-rituálních ugaritských textech spojován s vinnou révou, paradoxně představující rostlinu smrti. Rituální destrukcí vinné révy, jejím rozmělněním a vypitím dochází k symbolické destrukci smrti. Choronovi v hadí podobě však nechybí ani aquatická symbolika, odhalující jeho počáteční chaotické principy, a to ve vztažnosti s ugaritským Baalem a jeho partnerkou bohyní Anat.

Je tedy zřejmé, že ďábel může vystupovat z vod, působit na zemi i padat z nebes.

„*Jak jsi spadl z nebe, třpytivá hvězdo, jitřenky synu!*“ (Iz 14,12). Zde se ďábel „*Hilel ben Šachar*“ vyjevuje v osobě babylónského panovníka, jehož pýcha dojde dne zúctování. Je to syn personifikované Jitřenky a Večernice, „nositel světla“, možná též únosce světelného aspektu z nebes. Srov. Ex 15,2; Zj 4,6 a 15,2. Ugaritský „antihrdina“ Choron, rebelující či dokonce poštvávající proti stvořiteli, otcí bohů a lidí, Elovi, přechází do biblického ráje a aspiruje na podobnou úlohu, vymezující se vůči Hospodinu. Touží proměnit si *iš we iša* i podle své podoby a vůle. Adamovský mýtus a jeho výklady ukazují součinnost i souboj člověka s tímto protivivím se božstvím.

Na pád prvotního „adama“ pak poukazuje též 28. kapitola knihy Ezechiel, kde je jeho pád či přímo vpád do tohoto světa přenesen na pád týrského krále. I to je důsledek chtivé spolupráce s oroženým hadem. „*Byl jsi věrným obrazem krásný. Byl jsi v Eden, zahradě Boží...*“ (Ez 28,12b-13a). „*Chotem tachnit*“ je zřejmě podoba stvořitelského pravzoru prvotního ADAMA.

Obraz nehodných králů v biblickém textu je výkladem adamovského mýtu, který sděluje, jak může být díky spolupráci s ďáblem „adam“ poničen. Stává se z něj zvrhlá karikatura dobrého stvoření člověka. Na určité úrovni pochopení tohoto mýtu je tak kladena velká podobnost mezi ADAMEM a KRÁLEM. Získává od stvořitele schopnost podmaňovat, vládnout ale i střežit, ba dokonce opatrovat. Výkonná vláda nad světem, pečování a ochrana veškerého stvoření jsou z pohledu Stvořitele neoddelitelné veličiny. Ďábel se rozhodl povýšit vládu a prosazení moci nad ochranu stvoření. Úkolem ADAMA je však integrace obou důrazů.

Cesta k opětnému nalezení ráje vede přes pochopení lidských možností, které jsou obrovské, avšak mají své hranice a defekty. Ty se i díky HADOVÝM ambicím mohou podílet na destrukcích v oblasti lidské, živočišné i rostlinné genetiky, v sociálních vztazích i ekologických změnách. Biblický mýtus je však našim mementem. **Eva Vymětalová, HTF UK**

K 80. výročí otevření sboru J. A. Komenského v Čachovicích

Čachovice je obec ležící asi 18 km jižně od Mladé Boleslavi, ve které žije něco přes 800 obyvatel.

Náboženská obec naší církve zde byla státem schválena 18. 2. 1923. K jejím zakladatelům patřil původně římskokatolický farář František Volf, ing. Antonín Kern, vedoucí místního cukrovaru, dále ing. Josef Bukač s chotí a Julius Tichý. Bližší údaje chybí, protože kroniky náboženské obce i obecního úřadu shořely za 2. světové války při požáru cukrovaru, v němž byly ukryty.

Jisté však je, že v den 521. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa, tj. před 80 lety v pondělí 6. července 1936, byl naší církví slavnostně otevřen čachovický sbor nesoucí jméno posledního biskupa staré Jednoty bratrské Jana Amose Komenského. Původně měl mít sbor podobu podle arch. Josefa Kužela z Mladé Boleslavi, nakonec se ale náboženská obec rozhodla pro stavbu podle plánů arch. Františka Vlasáka, taktéž z Mladé Boleslavi. Stavba ve funkcionalistickém stylu byla započata dne 17. listopadu 1935, tedy ještě v závěru působení br. faráře Michaela Langa, jehož mise v Čachovicích skončila 30. 11. 1935, a dále probíhala a byla dokončena během služby br. faráře Bořivoje Čihala, který v Čachovicích působil od 1. 12. 1935 až do roku 1946.

Budova je z cihel a betonu. Před bohoslužebným sálem je chodba propojující jej s malinkou modlitebnou a kanceláří farního úřadu. Od počátku je na dvou vnějších stranách

sboru kolumbárium s 84 nikami na 168 uren. Celková cena byla 100 000 Kčs. Za fašistické okupace byly z věže sboru rekvírovány zvony a zůstal jen zvon umíráček. Lavice jsou dřevěné. Původní oltářní obraz, barvotisk Ježíše – Pastýře, byl za působení ses. faráře Věry Petříkové přesunut do malé modlitebny a na jeho místo nechala obec vyhotovit moderně tvarovaný dřevěný kříž, na němž je zachyceno Ježíšovo podobství o rozsévání. V podobném stylu byla doplněna i dřevěná kazatelna a nosič čísel písní. Bohoslužby jsou doprovázeny na harmonium, neboť varhan ve sboru není.

Proto i koncerty, které se v našem sboru (s výbornou akustikou) konají, jsou doprovázeny na nástroje (elektrofonické varhany, kytary apod.) donesené a zapůjčené účinkujícími. Pro děti z místní základní školy, které do našeho sboru zveme u příležitosti konání výstav či různých významných výročí, jsou ale obě naše harmonia nástrojem velmi poutavým, s nímž se setkávají často poprvé v životě.

Aktuálně čeká náš sbor zásadní oprava, a to ve formě odvlhčení od zemní vlhkosti, a nové střechy nad kanceláří a modlitebnou. Ráda bych poděkovala všem, kteří se o náš sbor za-sloužili, ale to není možné, proto ať zazní aspoň dvě jména, a to sestry Hany Škrabánkové, která již čtvrtstoletí obětavě pečuje o náš sbor, a také sestry předsedkyně RS Aleny Nogové, emeritní starostky Čachovic. Ve středu 6. července 2016 od 17

hodin jsme poděkovali nejen všem, kdo vybudovali a pak pečovali a pečují o náš sbor, ale především jsme poděkovali Pánu Bohu za jeho milost, s níž se před téměř stoletím sklonil k obyvatelům Čachovic a jejich okolí, ale který je také svou láskou stále přítomný s námi.

A pokud jste nemohli 6. července přijít k nám osobně, pomodlete se za všechny, kdo s úctou vcházejí, vcházejí a budou vcházet do čachovického sboru J. A. Komenského, ale i do všech dalších sborů a modliteben naší drahé církve. A prosme za všechny kostely v naší zemi, aby se opět skvěly opravené, a především aby se opět naplnily těmi, kdož nyní bloudí a nenacházejí Cestu a Pravdu vedoucí k Životu (J 14,6).

Prosme, aby lidé v našich sborech a modlitebnách hledali a nalézali útěchu a pomoc v těžkých chvílích života i sdíleli a proměňovali svou radost ve chvílích věčnosti. Prosme společně, aby domy Páně nám i druhým vždy připomněly, že jsme zde všichni jen pouhými poutníky a poutnicemi do Božího království.

Mgr. Jelena Balenková, farářka

Jak jsem k synagoze v Ugandě přišla aneb knihovnice v africké židovské škole

Pokračování z minulého čísla

Židovská komunita, Abayudaya, ugandští Židé, počali svoji židovskou historii zhruba před sto lety. Mají k tomu několik verzí, někdy máte pocit, že Američan si vyslechne zcela jinou příhodu než Izraelec – tedy samozřejmě podle toho, jaká verze otvírá peněženku. Evropan není tak úplně středem zájmu, tudíž se ho nikdo nesnaží dojmout či nadchnout. Ale nechci být zaujatá, rozhodně se něco před sto lety muselo udát, jinak bychom dnes neměli ugandskou židovskou komunitu.

Stojí za tím muž jménem Semei Kakungulu. Významná osoba nejen pro Abayudaya, ale i v historickém kontextu celé Ugandy. Velitel, generál, politická a vojenská osobnost, muž, který se narodil okolo roku 1860, z kmene Ganda. Sám nejdříve přijal křesťanství, protestantismus, stal se velmi schopným vojenským stratémem při mnoha místních náboženských válkách, mezi islámem a křesťanstvím, mezi protestanty a katolíky – tam výrazně přispěl k vítězství protestantů nad katolíky. Jako charismatický vůdce okolo sebe sjednotil mnoho kmenů, a když byla v roce 1894 Uganda anektována Britským impériem, Kakungulu jako respektovaný vojenský vůdce dostal volnou ruku ve válce proti kmenům, které se bránily britské nadvládě. Kakungulu viděl ve své pozici možnost získat moc, pozemky a určitou nadvládu nad místními obyvateli, britská strana v něm zcela strategicky viděla prostředníka, způsob, jak

skrze místního vůdce kontrolovat moc. Později se Kakungulu připojuje k lokální křesťanské sektě Bamalaki. Sekta je sice křesťanská, ale nedrží se žádných doktrín oficiálního křesťanského vyznání. Vychází z křesťanské Bible, ale sama si vytváří pravidla, většinou vycházející ze Starého zákona. Zde se patrně Kakungulu seznamuje s určitou formou držení šabatu a zákazem konzumace vepřového. Sekta praktikuje polygamii, s odkazem na mnohoženství praotce Abraháma. Politicky se Bamalaki vystavuje konfliktům s britskou nadvládou tím, že její členové odmítají pracovat v sobotu, a tak se postupně stávají odpůrci britské nadvlády. Jedna z mnoha verzí příběhu nám tvrdí, že Kakungulu nezískal od britské strany takovou moc a prostředky, jak si představoval, a tak postupně přechází do ofenzivy. Jiná verze říká, že Kakungulu najednou viděl u svých křesťanských „britských“ bratrů zcela jiné chování, než o jakém se učil v Novém zákoně a které očekával u křesťanů.

Čím více Kakungulu četl Starý zákon, tím více věřil, že to je pravá cesta. Nový zákon začíná chápat jako příběh, který není aktuální v reálném životě. V roce 1919 se nechal i se svým synem obřezat a nabádal svoje příznivce ke stejnému úkonu. Jako důkaz své oddanosti Starému zákonu pojmenoval svoje děti čistě biblickými jmény, jako jsou Juda, Israel, Nimrod, Abraham, Jonáš a Miriam. V kraji existuje kmenová tradice

Pokračování na str. 4

Jak jsem k synagoze v Ugandě přišla...

Dokončení ze str. 3

obřízek, ale v dospělosti, tudíž obřízka osmého dne je zjevným narušením kmenových tradic. Kakungulu sepsal určitý kodex náboženských pravidel a modliteb v místním jazyce Luganda. Devadesátistránková kniha byla vydána roku 1922 a jmenuje se Ebigambo Ebivu Mu Kitabo Ekitu-kuvu (v překladu Citace ze svatých knih) a stává se praktickým průvodcem pro učitele komunity, tedy pro následovníky Kakungulovy sekty. Kniha nicméně stále obsahovala pasáže z Nového zákona a Kakungulu stále věřil v příběh Ježíše Nazaretského tak, jak ho Nový zákon uvádí. V roce 1923 byla postavena synagoga, které se ovšem říká židovský kostel.

Velký obrat nastal v roce 1926, kdy se Kakungulu setkal se židovským obchodníkem Josefem, prameny uvádějí s Jusufem, jemenským Židem z Jeruzaléma, jiný pramen uvádí z Etiopie. Josef byl překvapen Ka-

kugulovou oddaností judaismu, který vlastně judaismem v pravém slova smyslu nebyl. Josef odjíždí na šest měsíců do Mbale, mezi Abayudaya příznivce, kde učí základní principy židovské víry, seznamuje místní komunitu s pravidly židovské rituální porážky, učí je hebrejskou abecedu a teologicky se snaží vymezit jméno pro Boha tak, aby nebylo jednotné se jménem Ježíšovým. Komunita začíná používat slovo Yakuwa, což znamená Bůh, od původního Mukama, což představuje Pána. Komunita se učí správně dodržovat šabat, z původní modlitební knihy jsou odstraněny všechny křesťanské modlitby, začíná se praktikovat požehnání nad jídlem, úplně mizí rituál křtu. Slaví se židovské svátky a muži se oblékají do bílých šatů, Josef jim také představuje zvyk pokrývky hlavy. Kakungulu se rozvádí se svojí ženou, protože ona odmítá přijmout nové židovské zvyky. Každý, kdo konvertuje, dostává osobně dary a oblečení,

Kakungulu za něj platí daně a zahrnuje jej doslova otcovskou péčí. Kakungulu umírá v roce 1928, patrně na malárii. Je pravděpodobné, že stále pod vlivem sekty Bamalaki odmítá jakékoli léky, neboť sekta byla známá svým odmítavým postojem k západní medicíně a lékům. Kakungulu měl čtyři syny – jeden se stal křesťanem, ostatní pokračovali v „židovské“ tradici zavedené jejich otcem.

Pokračování příště

Z ekumeny

KDYŽ SE ŘEKNE EKUMENA

Slovo ekumena je z řečtiny a znamená společnou zemi nebo také jeden dům, ve kterém všichni žijí pohromadě. U nás to slovo známe také. Představíme si pod ním společné slavnostní akce, které konáme několikrát do roka. Lidem se líbí, když jsou církve jednotné nebo alespoň o jednotu usilují. My bychom však chtěli poděkovat za ekumenu trochu jinou. Možná opravdovější. Když vyhořel náš kostel v Mirovicích, byli katolíci první, kdo přišel a dal nám klíče od svého kostela. Bez řečí, otázek, smluv, písemných dohod, plateb, záloh atd. To je něco, co se v dnešní době už nevidí. A je mi z toho krásně na duši. A tak máme od března 2015 klíče od katolické fary, kde se scházíme k pravidelným bohoslužbám, konáme zde křty, svatby i pohřby. Chceme tedy touto cestou velmi poděkovat za tuto ekumenu, která najednou dostává další významy. Láska, naděje i víra najednou dostávají jasnější kontury. Děkuji za nás, mirovické husity, celé římskokatolické farnosti v Mirovicích, panu faráři Hovorkovi, jeho nadřízeným i všem, kteří na tom mají zásluhu. Bohu díky za opravdové křesťanství. Je krásné zažít na vlastní kůži opak toho, o čem se v dnešní době často mluví. Možná je to trochu jinak. Možná není víc sobectví, ale víc soucítění. Díky.

Za mirovické husity bratr Slávek

Zprávy

Miroslav Matouš vydal novou knihu

Nestora Miroslava Matouše, kněze, básníka, spisovatele, člena Obce spisovatelů, obdivují více než deset let a se mnou i jistě mnozí z vás. Vzdělanost, opravdovost, ryost názorů a hluboká víra z jeho knih vyznačuje. Cit pro básnické slovo doprovází po mnohá desetiletí i Matoušovo důkladné teologické i filosofické zázemí. Je to ten typ člověka, který podporuje i o dvě generace mladší literáty, je laskavý a ochoten přispět radou. Jde mu o generační návaznost a spoluodpovědnost za kulturu, za osvětu. Prezentace nové Matoušovy knihy „Lidstvo mezi protějšky. Proroctví proti Babylonu“ proběhla 23. června v zasedacím sále ČSAV v ulici Na Florenci. Navzdory úmornému tropickému počasí přišlo více než dvacet diváků. Půvabnou knížku si téměř všichni koupili a nechali autorem

podepsat. Br. Matouš svým osobitým, pevným a jasným hlasem potom četl ukázky z novotou vonící publikace, v dialogické spolupráci s mistrem hereckého umění Janem Vlasákem. Osvěžující hudební doprovod zajistila harfenice Jana Mandelová. Ve své poslední knize „Lidstvo mezi protějšky. Proroctví proti Babylonu“ M. Matouš naléhavě oslovuje naše svědomí, smysl pro krásu a tajemství, plachou víru a odpovědné hledání smyslu života. Uvažuje o vážnosti doby a ví, „jak naléhavá je změna kurzu lidských dějin a jak velkou odpovědnost před Bohem mají lidé, zvláště ti, kteří Ho znají

a touží svěřit mu své síly“. Přejme knížce šťastnou cestu k srdcím soustředěných čtenářů, aby oslovila hledající, kteří touží zahlédnout nějakou hodnověrnou směrůvku.

Olga Nytrová

Koncerty u sv. Mikuláše

- 18. 7. - 20 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, Mozart
Camerata Pragensis Orchestra
A. Bárta - varhany
- 19. 7. - 17 hodin
Händel, Bach, Telemann, Mozart
M. Hanzal - varhany
F. Bílek - trubka
- 20. 7. - 17 hodin
Bach, Mozart, Dvořák, Widor
B. Rabas - varhany
J. Jonášová - soprán
- 20. 7. - 20 hodin
Mozart, Bach, Vivaldi, Dvořák
Prague String Orchestra
A. Vondráčková - housle
V. Vlha - hoboje
- 21. 7. - 17 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, Saint-Saëns
M. Hanzal - varhany
M. Bauerová - soprán
F. Bílek - trubka
- 22. 7. - 17 hodin
Dvořák, Bach, Vivaldi, Buxtehude
M. Šestáková - varhany
A. Vršinská - mezzosoprán
- 22. 7. - 20 hodin
Vivaldi, Schubert, Dvořák,
Gershwin
Consortium pragense orchestra
Š. Heřmánková - soprán
M. Laštovka - trubka
- 23. 7. - 17 hodin
Vivaldi, Händel, Albinoni,
Pachelbel
B. Rabas - varhany
M. Kejmar - trubka a křídlovka
- 23. 7. - 20 hodin
Vivaldi, Mozart, Dvořák
Vivaldi orchestra Praga
- 24. 7. - 17 hodin
Haydn, Bach, Mozart, Dvořák
Adamus trio
- 24. 7. - 20 hodin
Bach, Händel, Vivaldi, Mozart
Camerata pragensis orchestra
A. Bárta - varhany (Inzerce)

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

MARIE A MARTA

Dokážete přečíst následující zašifrovaný text?

N A S O H C O E J O Ř
E P E M O Í T J E J E
T T P N V P O E D E B
R E R O Ě R Ž N N T A

(Řešení z minulého čísla: Až jeden Samařan, když ho uviděl, byl pohnut soucítěním.)
Jana Krajčřířková

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wucherlova 5, 160 00 Praha 6
Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: PhDr. Václav Drašnar, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik: Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz
Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna, distribuce: A.L.L. production s.r.o., Ve Žlíbků 77, 193 00 Praha 9 - Horní Počernice
Předplatně: Mgr. F. Brynych, tel.: 220 398 117, e-mail: frantisek.brynych@ccsh.cz. Reklama: A.L.L. production, Call centrum - tel.: 840 306 090

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

